Quelle: https://manuscripta.at/?ID=31288
Copyright: Stams, Zisterzienserkloster

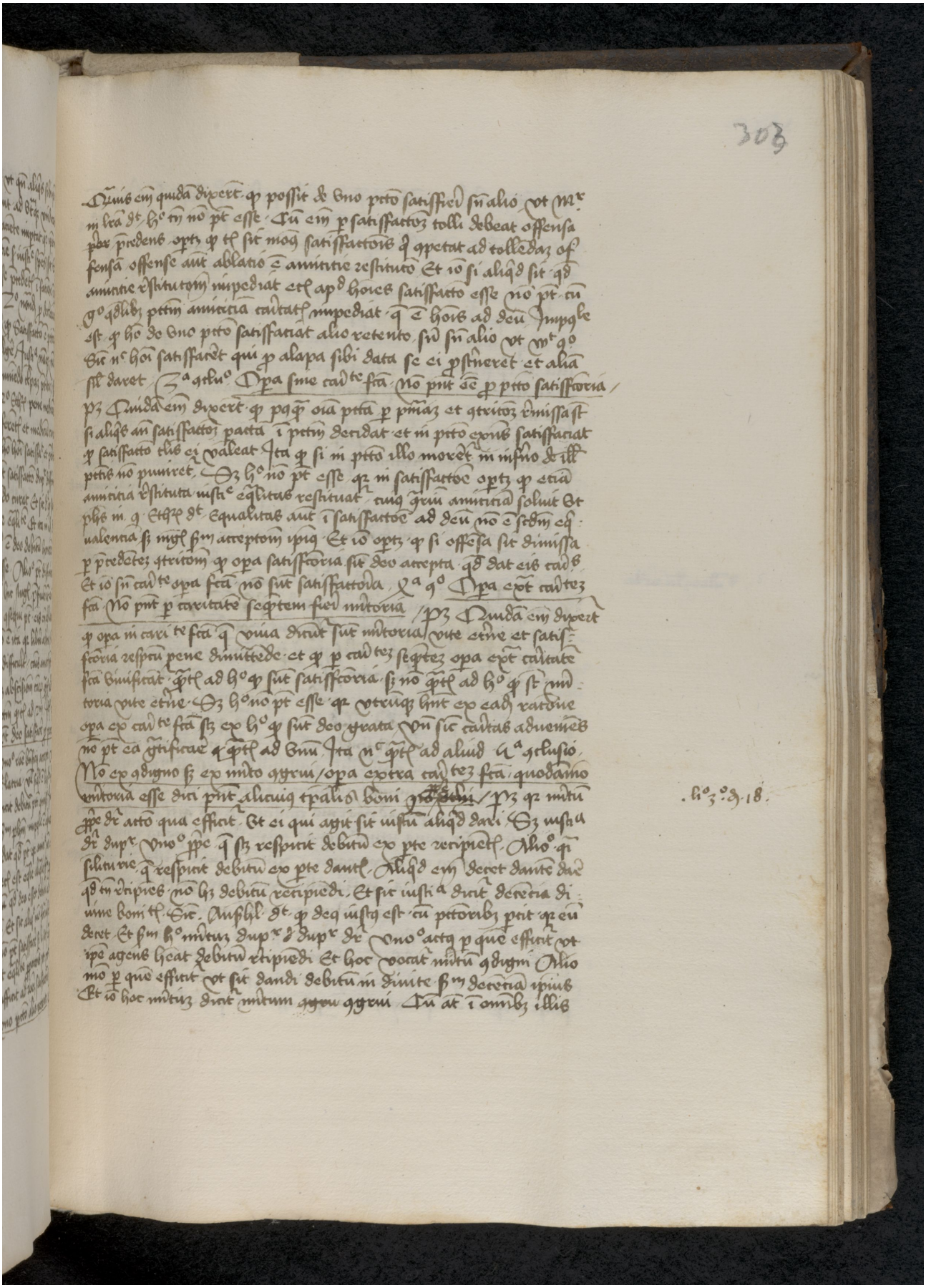

303

Quinimo enim quidam dicerent quod possit de uno proximo satisfieri pro alio vel magis
in hac dicit hoc non esse. Cum enim per satisfactionem tolli debeat offensa
per predens oportet quod ipsi sit modus satisfactionis quod pertinet ad tollendam of-
fensam offense aut ablatio et amicitie restitutio. Et ideo si aliquid sit quod
amicitie restitutionem impediat et illud aliquid hominis satisfacto esse non potest cum
quod quilibet petitio amicitia tollatur impediat quia et homini ad deum impossibile
est quod homo de uno proximo satisfaciat alio retento. Sed si alio vel magis quo
sic non homini satisfaciet qui per alapam sibi data se ei pugnaret et alia
sibi daret. Ad quartum. Opera sine caritate facta non prosunt ad quod satisfactoria
Quinimo enim dicerent quod quoque oria prima per primam et gratiam dimissa sit
si aliquis ante satisfactionem pacta in petitio detinebat et in proximo eximus satisfaciat
quod satisfacto illis ei valeat. Ita quod si in proximo illo moreretur in infinito de illo
peccato non puniret. Sed hoc non potest esse quia in satisfactione oportet quod etiam
amicitia restituta iustitie equitas restituatur cum grem amicitia solvit et
phs in 9. Et hoc dicit equalitas aut in satisfactione ad deum non est secundum eq-
ualentia sed magis secundum acceptum ipsi. Et ideo oportet quod si offensa sit dimissa
per predictam gratiam quod opera satisfactoria sit deo accepta quod dat eis caritas
Et ideo si caritas opera facta non sint satisfactoria. Ad quartum. Opera exercitantur caritas
facta non prosunt per carentiam septem sicut mortuum. Quinimo enim dicerent
quod opera in carentia caritatis facta quia dicunt sunt mortua vite eterne et satis-
factoria respectu pene diminuende et quod per caritatem septem opera exercitantur caritate
facta diminuitur quantum ad hoc quod sint satisfactoria sed non quantum ad hoc quod sint mor-
tua vite eterne. Sed hoc non potest esse quia quicquid habet ex caritate
opera ex caritate facta sunt ex hoc quod sint deo grata. Non sic caritas adventicia
non potest ea gratificare quantum ad unum. Ita non quantum ad aliud. Ad quartum. Exclusio
non ex digno sed ex merito gratiam. Opera extra caritatem facta quodammodo
mortua esse dici possunt alicuius tpalis boni quia deficiunt. Sed quia mutu
ipse de acto qua efficit. Et ei qui agit sit usus aliquid dari. Sed usus
dicitur duplex. Unus ipse quod sit respectu debiti ex parte recipientis. Alius quod
sibi ipsi quod respectu debiti ex parte dantis. Aliquid enim dicitur dante dari
quod in deprices non habet debitum recipiendi. Et sic iustitia dicitur decretum di-
vine bonitatis. Sic. Anshel. dicit quod deus iustitia est cum petoribus potest quia eum
decet. Et sic hominem habere mutuum duplex quod duplex de. Unus actus per quem efficit ut
ipse agens habeat debitum recipiendi. Et hoc vocatur mutuum quod dicunt. Alius
modus per quem efficit ut sit dandi debitum in dimittendo secundum ipsum
Et ideo hoc mutuum dicitur mutuum gratiam gratiam. Tu autem in omnibus illis

. Ho 3 o. d. 18.